

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 28
jún 2018
cena 1 euro

6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Špiónom bez vlastnej vôle

NÁŠ ROZHOVOR

Dušan Gregor sa narodil v roku 1932 na Kysuciach. Ako sám spomína v knižke *Otvorené oči* (úryvok z nej prinášame na str. 16) do roku 1945 horko-ťažko absolvoval 6 tried ľudovej školy a neskôr sa vyučil za obchodníka. Predpis (nariadenie) „dať do výroby“ po roku 1948 mu ukrivdil a mladý Gregor hľadal riešenie. Pochádzal zo skromných pomerov, rodičia si nemohli dovoliť platiť mu štúdium a tak sa prihlásil za plavčíka v Česko-Slovenskej plavbe Dunajskej v Bratislave. V Belehrade si urobil robotnícku maturitu kde ho aj prijali na tzv. „morskú akadémiu“. Život mladého Kysučana z Čadce sa však zmenil na nepoznanie jednou hlúpu stávkou. Porozprávala nám o tom vdova po politickom väzňovi Dušanovi Gregorovi, Veronika Gregorová.

V žilinskej kancelárii PV ZPKO Veronika Gregorová (zľava) s predsedníčkou regionálnej organizácie Annou Fodorovou.

Foto Eva Zelenayová

S vaším manželom ste sa zoznámili pred jeho uväznením alebo až po návrate z väzenia?

Až po návrate z väzenia. Tak ako mladý, na zábave. A on mi na tej zábave všetko o sebe povedal. Že bol zatvorený, ako ho mučili, čo s nimi robili. Že mu dávali hlavu do železa...

To bola teda ohromná zába-
va!? A vy ste si ho napriek tomu

vybrali za budúceho manžela?
Nebáli ste sa?

Nezamýšľala som sa nad konsekvenciami, videla som jeho popáleniny na hrudi a tie jeho spomienky ma celkom zobrali. Hovoril mi, že keď rozprával, tak ho nebili, inak ho aj kopali a fackovali až mu krv tiekla z nosa i uší.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda Je ľavica pravica či naopak?	2
Ján Litecký Šveda Marxizmus je ópium hlupákov a ...	3

Eva Zelenayová Nestratiť sa v zápase o dušu človeka	3
Jáchymovské peklo, 29. ročník	4-5

Emil Vontorčík Človek viery a práce	7
Ivan Mrva Osmičková autonómia bez záujmu	8

Viliam Jablonický Slovensko v rodine európskych národov	9
Eva Zelenayová Istanbulský dohovor	12

Je ľavica pravica či naopak?

Keďže je jún a naši potomkovia za chvíľu dostanú školské vysvedčenie, ani nám, starším, hoci maturitu už máme dávno za sebou, nezaškodí zopakovať si niektoré témy. Veď aj v škole sa bežne opakuje učivo. Toto „opakovanie“ sa bude týkať slova „pravica“, ktoré na nás neprestajne útočí z našich masmédií.

Ak si pripomenieme aspoň pár výrazov, ktoré stručne charakterizujú pravicu (poriadok, mužnosť, sila, tradícia, náboženstvo, vlasť, národ, vlastníctvo) a spomenieme si, že november '89 bola len eštebácka inscenácia, kde hlavným motívom súdruhov bolo ako prísť k majetkom, vidíme, že sme silnú pravicovú stranu ani mať nemohli. To len ľudia s boľševickými spôsobmi, zalezenými až pod kožu, sa odrazu začali hrať na demokratov či kresťanov, aby pokryli celú politickú scénu. Hlavne, aby im odníkaľ nehrozilo nijaké nebezpečenstvo, no a potom bolo treba aj odstrániť konkurenciu. Takže títo ľudia úplne prirodzene a zákonnite všetky pravicové hodnoty redukovali takmer na nulu. Zostalo len samotné súkromné vlastníctvo. A toto zase hlásali rovnakými propagandistickými floskulami o jedinej objektívnej trhovej pravde, ako voľakedy marxistické poučky o triednom boji. Len aby im nedajbože nikto nezabránil rabovať do prasknutia. Akákoľvek diskusia bola neprípustná, ba stala sa neodpustiteľným hriechom a rúhaním voči základnej pravde „demokratického“ sveta.

Pravičiar bez šance

Ale že propagovanie a hlásanie priority súkromného majetku znamená jeho budovanie a zveľaďovanie v prospech spoločnosti, ako to bolo uvedené napríklad v ústave prvej Slovenskej republiky, to by im nenapadlo ani vo sne. Prečítajme si § 79 (1): „Vlastníctvo má sociálnu funkciu a zaväzuje majiteľa narábať s ním v záujme všeobecného dobra.“ Komunisti a ich klony vždy vedeli iba rabovať a nikdy nie budovať. Veď aj preto sme sa stali žobrákmi Európy. A ich deti sa usilovne snažia, aby sme sa z tohto stavu ešte tak skoro nevymanili. Ľudia s prirodzene pravicovým zmysľaním nemali ani náznak šance nejako sa presadiť, najmä keď aj masmédiá majú dodnes v rukách inscenátori. Kontrolná otázka: čo si myslíte, ktorý tovar sa u nás po „nežnej“ ako prvý začal predávať za svetové ceny? Ak by ste hádali kaviár, obleky od Armaniho či coca-colu, ste vedľa. Bol to novinový papier. Noviny predsa nemôže vydávať nejaká ulica!

Potom nečudo, že zažívame aj také paradoxy, že človek ľavicovo vychovaný a ľavicovo fungujúci v starom režime sa vyhlási za pravičiara, niekto dokonca aj za konzervatívca. Veď aj túto parketu treba pokryť a pritom robí extrémne ľavičiariku politiku,

ktorá už dokonca nemá nič spoločné ani s väčšinou klasických ľavicových hodnôt, ktorých hlásaním sa desaťročia živil. Veru neviem, z akej časti je to pokračovanie podvodu a z akej obyčajná hlúposť.

Naši súdruhovia sú už mentálne privyknutí na to, že musia stáť na čele celosvetového pokroku, nech je to čokoľvek a tak nečudo, že podporujú najhorúcejšie ľavičiarске trendy súčasnosti – LGBTI, feminizmus, antibelošský rasizmus pod názvom multikulturalizmus a pod. Samozrejme, že opäť idú zostrojiť „nového“ človeka, najmä preto, že ten normálny sa dávno vykašľal na ich teórie. A tak teraz z pomsty chcú tohto nového multifarebného človeka, preto sem pozývajú imigrantov z Afriky a z celého sveta. Samozrejme, ako každý ľavičiar sky konštrukt aj tento je odsúdený na stroskotanie. Len koľko zbytočných mŕtvych si to opäť vyžiada? Možno chcú dohnať svojich predchodcov, komunistov, ktorí to dotiahli na viac ako sto miliónov povraždených. Veď dobehnúť a predbehnúť je stará ľavičiarška mantra...

No nepriznajú sa

Ale vo všetkých novinách sa zanovito označujú slovom pravica, tzn. ako niečo, čo je politicky a historicky vlastné európskemu kresťanovi. Pritom každého, kto naozaj stojí na európskych pravicových hodnotách, už bez zábran neoznačujú inak, iba ako extrémista, populista a samozrejme fašista, čo je najobľúbenejší komunistický výraz. Ten si súdruhovia chránia ako oko v hlave. To, čo by u nás chceli nazvať slovom „pravica“, nie je ani len placebo pravice, je to iba ich virtuálny konštrukt, ešte menej skutočný ako fantazijné svety astrológov a alchymistov. A pozor si musíme dať aj na tých, ktorých označujú za liberálov, pretože tí zase nemajú u nás – okrem pár kaviarenských mudrlantov – nijaké zázemie, ani historické ani spoločenské. Podobne to bolo pred rokom 1945 s komunistami a tak človek musí mať oprávnené obavy, čo by dokázali vyviešť zase títo, keby sa dostali k moci. Veď už teraz tí, čo sa označujú ako „liberáli“ – od slova liberté – sloboda(!) – najurputnejšie bojujú práve proti slobode slova a hlavne myslenia.

Čo má u nás dlhodobú tradíciu, je stredne pravicový kresťanský konzervativizmus. Toho si žiaľ boli vedomí aj organizátori nežnej imitácie prevratu, veď ŠtB bola kvalitne informovaná a tak založili KDH. Aby politickú scénu paralyzovali a vyšachovali z politického diania do bezmocnosti. A paralyzujú ju dodnes. A tak bez nejakého úmyslu urážať môžeme pokojne povedať, že súčasná politická scéna je jeden veľký bastard, keď gény politikov sú na míle vzdialené od génov nimi spravovanej spoločnosti.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **e-mail:** uzpko@mail.t-com.sk • **webová stránka:** www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 1 EURO • **Celoročné predplatné:** 10 EUR • **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 50 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 BIC: LUBASKBX • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadane rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

MARXIZMUS JE ÓPIUM HLUPÁKOV A MASOVÝCH VRAHOV

Politickí väzni, obeť komunistického teroru, ktorý má svoj pôvod v Marxovom Manifeste komunistickej strany, dôrazne protestujú, aby sa akýmkoľvek spôsobom zľahčovali dôsledky Marxovho učenia, alebo sa ho dokonca usilovali rehabilitovať. My nejdeme vyvracať jeho učenie, pretože sám život vo svojej zložitosti ho dokonale vyvrátil. Obyčajný ľudský život, ktorý tento obmedzený filister nebol schopný pochopiť ani len v náznakoch a snažil sa poprieť všetky antropologické konštanty kvôli svojej mechanickej konštrukcii abstraktného homunkula. Tí večne včerajší sa oháňajú jeho kritikou kapitalizmu, ktorú nadnesene nazývajú analýzou. Nuž, kritizovať vie aj každý kumpán z mokrej štvrte, veď podnetov na kritiku je vždy dosť. No na rozdiel od pripitých štagmastov, ktorí občas vedú

predniesť aj nejaké rozumné riešenie, všetky Marxove riešenia sa ukázali nielenže ako nezmyselné, ale zákonite vždy viedli k zhoršeniu situácie a k spoločenskej katastrofe. Tak v otázkach slobody, ako aj ekonomiky. Navyše Marx naočkoval robotníkov opovrhnutím prácou a nenávisťou, veď už v samotnom Manifeste delí proletárov na tých správnych a nesprávnych. A ten najhorší Marxov odkaz sú nezakryté výzvy k násiliu, čo v 20. storočí

znamenal vyše 100 miliónov zavraždených, či dokonca zversky umučených nevinných ľudí. Leninovi, Maovi či Pol Potovi primitívi iba usilovne strieľali z mašinky, ktorú im celú zostrojil Karol Marx.

Preto upozorňujeme, že každá oslava Marxa je tanec na hrobch miliónov obetí, je to oslava masového vraždenia a mučenia, aká nemá v ľudskej histórii obdobu. Títo ľudia nemajú žiadny rešpekt a úctu pred nevinnými obeťami, veď také pojmy ani nemajú vo svojom ideologickom slovníku. Preto sa stále musíme mať pred nimi na pozore, pretože sami ukazujú, že v príhodnej chvíli sú opäť schopní začať budovať nové gulagy a kopať nové popravné jamy.

Ján Litecký Šveda

predseda Politickí väzni

Zväz protikomunistického odboja

Nestratiť sa v zápase o dušu človeka

Ako funguje teória rozkladu štátov a ich ovládnutie sa dozaista nedomočíme v hlavnoprúdových médiách. Kto však sú tie hlavnoprúdové médiá? Sme? Denník N? Časopis .týždeň? aktualita.sk? Čiže médiá, ktoré sa naklonovali (Denník N pred očami čitateľov z denníka SME) z redaktorov okolo rádia Slobodná Európa (RFE). Nie je bez zaujímavosti, že RFE financoval a dodnes financuje americký Kongres. A že svoje pobočky zakladal len vo sférach svojho záujmu. Ponovembrovým riaditeľom RFE sa stal Daniel Bútora, syn súčasného hlavného poradcu prezidenta Andreja Kisku. Ďalší novinári, ktorí prešli touto redakciou, absolvovali školenie priamo v USA a rozišli sa do hlavnoprúdových médií, ale aj, a najmä, do verejnoprávných. Takže verejnú mienku na Slovensku ovládajú americkí vlastenci, k čomu sa Štefan Hríb verejne priznal.

Do tohto názorového geta vstúpili nové technológie a umožnili alternatívny výber správ. Ibaže to sa už zasa nepáči hlavnoprúdovému, lebo im rozbíja monopol na vytváranie verejnej mienky. A tak bývalá premiérka Iveta Radičová, od vlašajška dekanka sú-

kromnej Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, zorganizovala medzinárodnú konferenciu s názvom „Pravda & lož – sloboda prejavu v kontexte moderných technológií.“ Radičová našu súčasnosť nazvala recesiou demokracie. Akú demokraciu realizovala ako premiérka, keď bez

SLOVO SVEDECTVA

škrupúl pristúpila k zlúčeniu Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie len preto, aby obe inštitúcie mocensky ovládla? O akej pravde a lži môže hovoriť bývalá kandidátka na funkciu prezidenta SR, keď v kampani vysvetľovala, že morálka je vecou spoločenskej dohody!?

Azda sa niektorí ešte pamätajú, aké problémy mala vláda Vladimíra Mečiara s plnením prístupových kritérií do Európskej únie. A nie v oblasti ekonomiky, ale čuduj sa svete, v oblasti ľudských práv. Pri ekonomických podmienkach sa nedá uhnúť, čísla nepustia. V tom bola SR dobrá. Horšie to bolo s plnením kritérií v oblasti ľudských práv. Napokon Inštitút pre verejné otázky (IVO), ovládaný bývalým marxistickým ideológom Grigorijom Mesežnikovom, vždy pri

zmene vlády na Slovensku hodnotí stav demokracie podľa toho, či ide o vládu proamerickú alebo proslovenskú. Mečiar ani Fico u neho nebodovali... Alternatívne médiá v tejto súvislosti prišli s informáciou, že Yuri Bezmenov, exagent KGB, už v roku 1984 hovoril o taktike rozloženia Západ myšlienkou boja za ľudské práva. Cieľom je vraj kolaps spoločnosti, aby mohla byť nastolená normalizácia.

Keď sa rozhlíadame okolo seba, musíme konštatovať, že idea ľudských práv plní aj dnes svoju funkciu a veľmi úspešne. Na rozklad spoločnosti používa také nástroje, ako útok na Cirkev, rodinu, nastolovanie práv sexuálnych menšín, rodovej ideológie, migračnej politiky. A naše hlavnoprúdové médiá tento trend podporujú. Nebojujú za hodnotovo vystuženú spoločnosť. Naši umelci sa jej dokonca vysmieľajú. Navyše, aby hlavnoprúdové médiá oslabili zdroje alternatívnych informácií, označili ich za konšpiračné. Aké jednoduché a cynické. Lebo aj niekdajší politickí väzni sa môžu v tomto dobre organizovanom zápase o dušu človeka poľahky stratiť.

Eva Zelenayová

šéfredaktorka

Jáchymovské peklo – 29. ročník

V dňoch 25. a 26. mája 2018 v Hornom Slávkove, Ostrove a meste Jáchymov sa konal 29. ročník spomienkového podujatia „Jáchymovské peklo“. Zúčastnili sa na ňom bývalí politickí väzni z Českej a Slovenskej republiky, ako aj ich rodinní príslušníci. Zaspomínali si na desiatky tisíc nevinných obetí komunistického režimu, ktorí boli odsúdení k dlhoročným trestom odňatia slobody, popravení a umučení pri výsluchoch a v táboroch. Mnohí z nich pracovali bez akýchkoľvek pracovných a ochranných pomôcok na ťažbe uránovej rudy v jáchymovských lágroch.

Tieto obete komunistickej totality namiesto ocenenia a uznania zo strany vládnych inštitúcií ostali dodnes na periférii spoločnosti. No nemali by byť nikdy zabudnutí a preto politickí väzni si ich každoročne pripomínajú na pietnej spomienke „Jáchymovské peklo“.

Tohtoročná slávnosť sa začala 25. mája v Hornom Slávkove, na cintoríne pri hrobe dvanástich politických väzňov, ktorí boli pri úteku z tábora zastrelení alebo popravení po zadržaní. Pri tomto pamätníku s príhovorom vystúpila aj dcéra politického väzňa Mária Dvorčáková, predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove. Uverejňujeme ho v plnom znení.

Ešte v tento deň sa konala pietna spomienka v Ostrove pri „Veži smrti“, ktorá je kultúrnou pamiatkou ČR.

Hlavná časť podujatia sa konala

Zláva Štefan Novák, Helena Záhorová, Anastázia Gadušová, Mária Dvorčáková a Kvetoslav Grega pri pamätníku v Jáchymove.

Foto archív

v sobotu 26. mája v kostole svätého Jáchyma a Anny v Jáchymove. Svätú omšu celebroidal Mons. František Radkovský s ďalšími kňazmi. V homílii okrem iného pripomenul utrpenie politických väzňov, na ktoré sa nesmie nikdy zabudnúť. Nezabudnúť na nich ani v modlitbách a v modlitbách nezabudnúť ani na tých, ktorí ich mučili.

Po skončení svätej omše nasledovalo kladenie vencov a prejavy pri pamätníku „Brána ku slobode“. Pietna spomienka sa začala hymnickou piesňou k svätému Václavovi v podaní posádkovej hudby z Prahy, nasledovalo polozenie 27 vencov k pamätníku a to od prezidenta ČR, senátu a parlamen-

tu ČR, Vlády ČR, Armády ČR a ďalších štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy či občianskych združení a cirkví. Veniec k pamätníku položili aj zástupcovia Politických väzňov ZPKO III. odboj Anastázia Gadušová a Kvetoslav Gregor – deti politických väzňov.

Starosta mesta Jáchymov Ing. Bronislav Grulich privítal okrem politických väzňov všetkých prítomných. Okrem iného povedal, že mu je ľúto, že tieto kruté udalosti sa stali v tomto kraji, v tomto meste.

Úctu politickým väzňom vo svojich prejavoch vzdali i ďalší politickí predstavitelia:

Jana Vildumetzková, hejtmanka Karlovarského kraja, Libuša Horská, podpredsedníčka senátu ČR, Jakub Michálek, poslanec českého parlamentu, Miroslav Lehký, platforma európskej pamäti a Mons. František Radkovský, emeritný biskup.

Pietnej spomienky „Jáchymovské peklo“ sa zúčastnilo šesť členov našej organizácie a to z regionálnych pobočiek Košice, Levoča, Dolný Kubín a Čadca.

Spomienkové stretnutie politických väzňov 29. ročníka „Jáchymovské peklo“ ukončili štátne hymny SR a ČR.

Štefan Novák

predseda RO PV ZPKO Košice

Spomienková snímka z Ostrova pri Veži smrti. Zláva A. Gadušová, M. Dvorčáková, H. Záhorová a K. Gregor.

Foto archív

Príhovor Márie Dvorčákovej

V politike chýbajú politickí väzni

Zľava Vlasta Preisierová, predsedníčka českej organizácie KPV a Mária Dvorčáková počas príhovoru.

Foto archív

Každoročne prichádzame k pamätníkom, ktoré sú mementom pre nasledujúce generácie.

„Nežná revolúcia“ v novembri 1989 predstavuje pád totalitného komunistického režimu. Ako svetlý príklad ďalším krajinám významným spôsobom zviditeľnila Česko-Slovensko ako kultivovanú spoločnosť s uvedomelými občanmi. Bol to prevrat v demokratickú spoločnosť, ktorý nám závidel takmer celý svet.

Na tejto zmene sa podieľali aj politickí väzni, aj keď na Slovensku neboli pozývaní na tribúnu. Boli však presvedčení, že demokratická spoločnosť ocení obete prenasledovaných silných charakterných ľudí, ktorí sa rozhodli bez zbrane bojovať proti totalite. Neváhali obetovať ani to najcennejšie – život, rodinu a v mnohých prípadoch aj kariéru. No dodnes sa na verejnosti, najmä medzi mladými ľuďmi o tom hovorí veľmi málo alebo takmer nič. Politickí väzni sa nedostali do vedenia štátu, kde by boli v tom čase prínosom. K moci sa dostali „normalizátori“ z roku 1968 a dnes na Slovensku i v Čechách máme rovnakú situáciu, v ktorej prevláda diletanstvo, zlo, nenávisť a láska je na míle vzdialená.

V poslednom čase, keď človek číta dennú tlač alebo v televízii sleduje politickú reláciu, vidí len samé negatíva. Je neúnosné počúvať dookola slovné prestrelky, ktoré naberajú na intenzite plnej zloby, závidi a nenávisti.

Nedávny prípad vraždy dvoch mladých ľudí na Slovensku potvrdil, aká nepriateľská atmosféra tu vládne a to všetko sa pripisuje iba koalícii. Začal sa

mediálny kolotoč, aký u nás nemá obdoby a oči okolitých krajín sa na nás upierajú ako na fašistický štát. Bežní občania sa v danej situácii ťažko zorientujú. Opozícia útočí, koalícia sa bráni a naopak. Na sľuby politikov, ktorí nie sú pri moci, sme si zvykli. Nad ich argumentmi, ako by danú situáciu riešili oni v záujme všetkých občanov oveľa lepšie, je zbytočné uvažovať. Nie je v ľudských silách zistiť, kto nám v televízii, v novinách a na námestiach hovorí pravdu, kto za tým stojí, kto úmyselne zavádza, aby sa mu jeho konto neprestalo zvyšovať. Nedá sa povedať, kto tým najlepším predstaviteľom Slovenska je, keď vieme, že máme „mimovládky“, ktoré sú dotované zo zahraničia i samotným štátom. Riadia politikov, školstvo, zdravotníctvo a hlavne ovplyvňujú novinárov, ktorí píšu na objednávku pod heslom: „Čím horšie, tým lepšie!“

Stratila sa láska a nahradilo ju zlo. K láske a pokore nás viedli naši rodičia a k tomu sa musí priblížiť aj dnešná mladá generácia, ktorá má byť našou budúcnosťou. Politickí väzni sa musia zapojiť do politiky a pracovať s mladou generáciou, lebo ak to prevezme niekto iní, nebude to v súlade s kresťanskou láskou a to nás neprivedie k vytúženému cieľu – k láske a jednote.

V minulosti platilo „ako si ustelieš, tak budeš spať“ a toto vo zvýšenej miere platí aj v súčasnosti pre nás všetkých. Preto sa usilujme „ustlať“ nielen seba, ale aj tým, ktorí prídu po nás čo najlepšie. K tomu nech nám Pán Boh dopomôže.

Mons. Tomáš Holub zasadil strom a požehnal účastníkov pietneho zhromaždenia.

Foto archív

Na potulkách za našimi

Po výročnej členskej schôdzi sa predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre Alžbeta Loudová vybrala na návštevu chorých, ktorí sa nemohli zúčastniť schôdze. Pani Magde Peštovej a pánovi Michalovi Labudovi popriala hodne zdravia a informovala ich o priebehu schôdze aj o tom, čo sa pripravuje a čo je nové. Odovzdala im členské známky, nové preukazy i malú pozornosť. A, samozrejme, pozdrav od členov organizácie.

Na cintoríne v Krškanoch si 24. apríla pri hrobe Rudolfa Vaculu pripomenuli tretie výročie jeho úmrtia. Na hrob položili kyticu kvetov, zapálili sviečky a Alžbeta Loudová, Jana Verešová, Jozef Turček a Agáta Fišerová sa spoločne pomodlili za jeho dušu.

(al)

Láska – tolerancia – jednota

Aj o týchto prioritách sa hovorilo na výročnej členskej schôdzi pobočky PV ZPKO v Levoči 24. apríla tohto roku. Na začiatku si členovia zaspievali pieseň Kto za pravdu horí. Po oboznámení sa s programom rokovania, predsedníčka organizácie Mária Dvorčáková podala správu o činnosti za minulý rok.

V ďalšom bode programu sa prítomní zaoberali aj víziou ďalšieho fungovania PV ZPKO. Predsedníčka konštatovala, že povinnosťou pozostalých po politických väzňoch musí byť, aby každý jednotlivo naplňal zásady, ktoré

si dali politickí väzni v roku 1989 pri zakladaní našej organizácie. Prioritou bola láska, tolerancia a jednota. „Nedajme sa unášať zlom, závišťou a nenávisťou, ktoré ovplyvňujú našu spoločnosť“, pripomenula M. Dvorčáková. Prioritou musí byť práca s mládežou, ktorá je najviac manipulovaná podávaním nepravdivých informácií.

V diskusii sa členovia organizácie venovali aj súčasnej politickej situácii, ktorá, ako konštatovali viacerí, je na Slovensku neúnosná. Školstvo je ovplyvňované mimovládami dotovanými zo zahraničia. Tu je naše miesto, le-

bo ak to nebudeme robiť my, tak to urobí niekto, komu záleží na tom, aby sa dialo v duchu hesla: Čím horšie, tým lepšie!

Členská základňa vyjadrila pohoršenie nad návrhom ratifikácie Istanbulskeho dohovoru, ktorý je v rozpore s kresťanským myslením.

Na záver schôdze popriali jubilatovi Márii Dvorčákovej a Jánovi Bilekovi všetko najlepšie a zaspievali pieseň Mnohaja lita, blahaja lita... V ďalšej práci nech nám Boh pomáha, zaznelo pri rozlúčke.

Maria Dvorčáková

Niečo z Trnavy

Dnes, 9. mája, mala naša trnavská regionálna pobočka dohodnuté zasadnutie výboru. Vo výbore je nás deväť. Mali sme naplánované polozenie venca do blízkych Bohdanoviec nad Trnavou. Tam bol totiž pred štyrmi rokmi, 10. mája 2014, odhalený pamätník politickým väzňom a obetiam násilnej kolektivizácie za komunizmu. Tento pamätník dala vyhotoviť a aj zaplatila členka PV ZPKO (Bratislava-mesto) pani Mária Branišová. S pani Branišovou som sa asi pred dvoma-troma mesiacmi telefonicky spojila, povedala som jej, že chceme v máji ísť do Bohdanoviec a uctiť si obeť komunizmu, a, samozrejme, opýtala som sa jej, či by bola ochotná tam tiež prísť. Odpovedala mi, že už je

zdravotne na tom veľmi zle a že každý deň čaká, že pôjde žiť do domova dôchodcov. Ale potešila sa, že tam chceme ísť.

Naša trnavská regionálna pobočka sa v roku 2014 zúčastnila na odhalení pamätníka a preto sme tam teraz chceli ísť znovu. Lenže všetci členovia nášho výboru sa na poslednú chvíľu ospravedlnili - náhle zdravotné dôvody a v jednom prípade pracovné zaneprázdnenie a teda že, bohužiaľ, nemôžu prísť. A tak sme sa do Bohdanoviec vybrali len dve, naša predsedníčka pani Beata Ďureková a ja.

Pracujem v našej trnavskej regionálnej pobočke už ôsmy rok a s členmi nášho výboru sa stretávame každý mesiac, okrem dvoch letných, a doteraz sa nám ani raz nestalo, žeby bola účasť taká nízka. **Jana Masařová**

K životnému jubileu prof. Jozefa Šimončiča

Človek viery a práce

Veľký poľský básnik Česlav Miloš, nositeľ Nobelovej ceny, mal okolo deväťdesiatky keď podpísal na prezentácii svoju najnovšiu knihu.

Tento môj obľúbený básnik mi prišiel na um, keď sa mi dostala minulý týždeň do rúk najnovšia práca prof. Šimončiča: Jezuitský slovník. Skromná knižočka, ale jej význam vedia oceniť iba historici, ktorí vo svojej práci musia prelúskat rôzne latinské názvy, skratky a špecifické výrazy napr. len pre jezuitskú rehoľu.

Ale nejde ani tak o to, ako táto pomôcka pre štúdium archívnych dokumentov posluží pri výchove nových historikov, ale o to, aby som poukázal na veľkú osobnosť slovenskej archivistiky a historiografie prof. Jozefa Šimončiča, CSc., ktorý akoby sa po celý svoj život riadil benediktínskym heslom: Ora et labora. Pero (počítač) neodkladá ani vo svojej deväťdesiatke a využíva životnú energiu a rodinnú pohodu pre svoju prácu, lebo po mnohých životných trampotách, chorobách berie túto životnú šancu ako Boží dar a povinnosť.

Profesor Šimončíč prežil toho v živote mnoho. Rodom z Dechtíc, ale celým svojím produktívnym životom spojený s kráľovským, starým univerzitným mestom Trnava, nemal na ružiach

ustlané. Po „Februárovom víťazstve“ komunistov v Česko-Slovensku **musel nastúpiť na vojenskú službu v pomocných technických práporoch ako petepák.** Po návrate z vojenčiny v roku 1954 nastúpil našťastie iba na krátko do Stavovindustrie v Bratislave, ale už od 12. novembra uchytil sa ako mestský archivár v Trnave a táto skutočnosť určila jeho životnú dráhu i jeho odborné a vedecké pôsobenie. V archíve pracoval takmer štyridsať rokov, od roku 1961 ako jeho riaditeľ.

Srdečnou záležitosťou prof. Šimončiča je Trnavská univerzita. Ako by nie. Veď ona dávala po dve storočia veľhlas mestu v celej Európe. Prof. Šimončíč bol v tejto veci jednoznačný a preto zviedol zápas o jej obnovenie, ako aj o spracovanie jej histórie. Komunistická historiografia na Slovensku cez svojich významných korifejov v radoch spisovateľskej obce naočkovala cez vzdelávaciu sústavu niekoľkým generáciám presvedčenie, že Slováci sú národom plebejcov. Akoby nebolo Svätoplukovej ríše, slovenských veľmožov, známych zo Zoborských listín 1111 a 1113, akoby nebolo rodu Hunt-Poznanovcov a mnohých ďalších, čo zachraňovali prvého pomazaného uhorského kráľa Štefana pri vzbure proti nemu. Ich vplyv v Hornom Uhorsku pôsobil aj v ďalších storočiach.

Pokračovanie na 13. strane

U pani Bartovičovej

Pani Margitu Bartovičovou, vdovu po politickom väzňovi, sme pri príležitosti jej 87. narodenín navštívili v jej dome v Šuranoch. Je členkou našej pobočky v Nitre a v deň svojich narodenín, 30. mája, nás s láskou prijala.

Popriali sme jej z celého srdiečka veľa zdravia, Božieho požehnania a boli sme radi, že sme mohli spoločne pospomínať na časy dobré aj menej dobré...

**Eva Sopóciová
a Alžbeta Loudová**

Nezabúdame

Dve naše členky, sestry Jolanka a Štefánia Božíkove nás navždy opustili. Jolanka pred dvoma rokmi a Štefánia pred rokom.

Nezabúdame na ne, na výročie úmrtia sme sa boli pokloniť ich pamiatke pri hrobách v Bábe. Na hroby sme položili kvety, zapálili sviečky, zaspomínali na ne a tichou modlitbou sme sa s nimi rozlúčili. Zúčastnili sa Alžbeta Loudová, Agata Fišerová, Jozef Turček a Jana Verešová.

Našu pozornosť ocenil pán Pavol Božík, ktorí našu kanceláriu navštívil 11. mája a okrem poďakovania sa, venoval našej organizácii 50 eur, za čo mu veľmi pekne ďakujeme.

Alžbeta Loudová
predsedníčka RO PV ZPKO Nitra

Pred 60. rokmi sa trestami smrti a represáliami bojovalo proti zvyškom ľudáctva

Osmičková autonómia bez záujmu

V rámci pripomínania osmičkových výročí stereotypne dominujú roky 1918 (vznik Česko-Slovenska) a 1968 - pokus o demokratizáciu a okupácia. Pripomína sa aj február 1948 a aj rok 1938, ale nanajvýš v súvislosti s Mníchovom, stratom Sudet, sem tam sa stratí slovo aj o okupácii južného Slovenska. Vyhlásenie autonómie 6. októbra 1938 režisérom mediálneho frontu už roky sotva stojí za zmienku. Naši politickí činitelia 6. októbra radšej kladú vence k soche povojnového zločincina, spolustrojcu februára 1948 a okupácie 1968 Ludvíka Svobodu vo Svidníku.

Aj rok 1958 je pamätný, len sa akosi nespomína. Na Slovensku prebehla vlna represálií, na ktorú doplatili tisíce ľudí, niektorí stratou zamestnania, dlhoročnou väzbou, konfiškáciou majetku i životom. Čo sa vtedy dialo?

Pražské komunistické centrum privrdilo vnútornú politiku a začalo boj proti buržoáznemu nacionalizmu a najmä zvyškom ľudáctva. Dobre organizovanými monsterprocesmi s údajnými slovenskými zločincami si komunisti posilňovali otrásené sebavedomie. Totiž od roku 1956 vládla v komunistických štruktúrach neistota. Chruščovovo odsúdenie Stalinizmu nomenklatúrne kádre vydesilo, obávali sa, že sa budú musieť zodpovedať za svoje zločiny. Navyše na Letenskej planine nad Vltavou rástol najväčší Stalinov pomník na svete. Dezorientovaní žiaci „veľkého kormidelníka národov“ sediaci v pražských centrálnach nevedeli, čo si počať. Obávali sa reakcií občanov, keď na verejnosť preniknú správy o zločinoch spáchaných za Stalinovej éry.

Maďarská revolta

Ešte väčším strachom ich naplnila jesenná maďarská revolta, počas ktorej sa ulica drsne vysporiadala s nejedným prisluhovačom krutého Rákošiho režimu. Pre istotu sa spustilo niekoľko opatrení na uspokojenie občanov.

Kolektivizácia sa prestala drasticky presadzovať, o dve hodiny sa skrátil pracovný čas v sobotu, o päť rokov sa znížil vek odchodu do dôchodku, zlacneli niektoré tovary dennej potreby. Ústretové opatrenia sa diali aj na miestnej úrovni. Napríklad do obce Nová Lehota súdruhovia konečne vpustili elektrický prúd, hoci kompletný rozvod tu bol hotový už roku 1948. Keďže občania vyhнали z dediny kolchozníckych agitátorov, za trest vrchnosť zakázala obec napojiť na sieť.

Pražských komunistov a ich pomáhačov v bratislavskej filiálke však strach neopustil. Obávali sa, že na Slovensku môže prísť k podobnému výbuchu nespokojnosti ako v Maďarsku. Preto sa na pokyn ministra vnútra Rudolfa Baráka začala pripravovať rozsiahla represívna akcia na zastrašenie ľudí a aj na propagandistické využitie. V roku 1958 na januárovom zasadnutí Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska (KSS) tajomník Karel Bacílek upozorňoval na činnosť ľudáckych živlov na Slovensku podkopávajúcich myšlienku československej jednoty, ale aj na zvyšky buržoázneho nacionalizmu. To už orgány Štátnej bezpečnosti vyšetrovali niekoľko desiatok príslušníkov Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy a vydieraním, hrozbami, mučením a prisľubmi symbolických trestov si od zaistených vynucovali také výpovede, aké potrebovali do pripravovaného scenára procesov.

Práve na deviate výročie vzniku Slovenského štátu sa 14. marca 1958 v Bratislave uskutočnila celoštátna tlačová konferencia pod vedením ministra vnútra Rudolfa Baráka, na ktorej predstavili písomný materiál „nedávno objavený“ pri búraní bansko-bystrického kinu Partizán, ktorý vraj usvedčoval príslušníkov Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy (POHG) z rozsiahlych zločinov. Na tlačovej konferencii sa predstaviteľia tlače, rozhlasu, televízie a spravodajského filmu dohodli na spoločnom postupe, aby „pred tvárou všetkého nášho ľudu znovu poukázali

na brutalitu a zločinnosť slovenského fašizmu a odhalili ideové korene ľudáctva“.

A začali sa procesy

Presne o mesiac, v pondelok 14. apríla sa pred senátom Krajského súdu v Bratislave začal proces s pätnástimi bývalými príslušníkmi POHG. O týždeň neskôr sa v Banskej Bystrici spustilo súdne pojednávanie s druhou, tzv. Nemsilovou skupinou. Obviňovali ich z podielu na masových vraždách odbojárov, partizánov, cigánov a židov, ktoré sa počas zimy 1944/45 udiali v Kremničke, Nemeckej, Krupine a inde. Väčšina z obžalovaných stála pred súdom už po vojne, ale boli oslobodení alebo dostali nanajvýš len niekoľko rokov väzenia. Pre oba procesy je príznačné, že bombasticky ohlásené písomné dôkazy akosi chýbali a dokazovanie sa opieralo len o výpovede obžalovaných, ktorí sa navzájom obviňovali z popráv.

Úloha a činnosť nemeckých bezpečnostných zložiek pri masovom vraždení počas procesu ustúpila do pozadia, režiséri tlačili do popredia Slovákov. Ďalšou pozoruhodnosťou bolo mimoriadne krátke trvanie súdnych konaní, jednému i druhému senátu stačil týždeň. Sudcovia sa ani nenamáhali podrobnejšie objasniť bližšie okolnosti exekúcií. O rozsudkoch bolo totiž už vopred rozhodnuté. Z Ústredného výboru KSS poslali do Prahy informáciu, že bude udelených desať trestov smrti, českí súdruhovia boli však blahosklonnejší a dali bratislavským komunistom na vedomie, že stačí aj polovica. A tak v Bratislave dostali povraz štyria a v Banskej Bystrici jeden gardista.

Réžia pôvodne určila šibenicu pre Jána Čudeka, no po neočakávanom vystúpení jeho manželky, keď na koleňach prosila sudcu, aby neurobil z ich troch detí polosiroty, senát znepokojený emotívnym prejavom mladej matky prehodnotil pôvodné rozhodnutie a šibenicu prideliť slobodnému Jozefovi Rojkovi. Čudek dostal 25 rokov.

Pokračovanie na 13. strane

Slovensko v rodine európskych národov

Nevšedný úkaz. Deväťdesiatnik píše k storočnici knihu o svojom priateľovi k jeho dožitému jubileu! Kým kniha vyšla vo Vydavateľstve Matice slovenskej, Imrich Kružliak sa v Mníchove dožíval takmer 104 rokov. Jeho príbeh je nevšedný, ale zároveň v mnohom typický pre sny väčšiny slovenských exulantov, ktorí sa túžili dožiť slobodnej a suverénnej vlasti. Mnohí však nemali také šťastie, nevraviač, že viacerí naši národní géniovia sa nedožili ani polovičného veku a za ten krátky čas museli naplniť svoje životné dielo. A neboli to len Štúr, či Štefánik, hoci zas výtvarník Koloman Sokol a filmár Jaroslav Siakel, režisér prvého Jánošíka z roku 1921, sa stovky v zahraničí dožili tiež. Cezhraničné priateľstvo autora knihy Pavla Poláka, sa zrejme prehĺbilo s Vyznávačom kráľovstva ľudského, taký je titul knihy, v ich spoločnom pôsobení ako poradcov prvého prezidenta druhej a demokratickej SR. Ani jeho domáci osud právnik a nebol jednoduchý, počnúc väzením na gestape a neskôr v zajateckom tábore, počas 2. svetovej vojny i prepustením z Akadémie v normalizácii a pôsobenie ako robotníka.

Imricha Kružliaka som zažil po deväťdesiatom roku, keď s vysokou kultúrou vystupovania, i premyslenou a jasnou argumentáciou tlmočil nielen exilovú víziu budúceho Slovenska. Začleňoval sa do domácich intelektuálnych aktivít smerujúcich k nekompromisnému emancipačnému pohybu - k suverenite SR, ktoré mali jeden z vrcholov na Kongrese slovenskej inteligencie na Donovaloch v máji 1992. Prednášal tam na tému Úlohy inteligencie dnes. Nasledovali víťazné voľby suverenistov, porážajúcich čs. centralistov, Deklarácia o zvrchovanosti SR, Ústava SR a nezávislý a suverénny štát od 1. januára 1993. Predtým som netušil, že za pseudonymom detvianskeho hrdinu Antona Prokopa, obeseného ako pansláva maďarskými Kúhnovskými vojskami roku 1919, za neprehliadnuteľnými kultúrno-historicko-politickými komentármi vo vysielaní rušenej Slobodnej Európy sa skrýva práve Kružliak.

Vplyv na voľby v roku 1992

Polák v eseji o ňom poznamenáva, že Prokopov osud najviac ovplyvnil vedomie a národné presvedčenie skúmaného publicistu a historika, popri tom, že podobná smrť hrozila na Detve aj Kružliakovmu starému otcovi. Som presvedčený, že jeho exilový mesačník Horizont, výrazne formoval aj názory čitateľov pred rozhodujúcimi voľbami roku 1992, ktorý už zrejme od roku 1990 začal vychádzať namiesto Mníchova na Slovensku. Spolu s Kanadským Slovákom, ktorý bol pred voľbami bežne dostupný v našich novinových stánkoch spolu s domácim mediálnym úsilím.

Ibaže federalistické centrum sa pokúšalo zatlačiť a znemožniť akékoľvek predstavy o možnej a reálnej slovenskej suverenite, plne akceptovanej svetom. Kružliak mi neskôr spomínal, že pripravuje takmer tridsaťzväzkový výber zo svojej exilovej publicistiky, kde jednou z významných etáp je aj výrazné pôsobenie po boku Štefana Romana a mnohých iných v Svetovom kongrese Slovákov. Vydať mu to mal exminister Ján Ducky, ktorý vtedy už šéfoval v Slovenskom plynárenskom priemysle. Avšak následne bol záhadne zavraždený a dodnes je jeho smrť zakrytá rúskom tajomstva...

Takže zo širokých publicistických výberov mu doma po roku 1989 vyšli „iba“ dve knihy: V čakárni dejín. Obrazy slovenských osudov, 1999 a Úteky z tiesne. V tóni dvoch totalít, 2003. Popri Cyrilo-Methodskom kulte u Slovákov. Dlhá cesta k Slovenskej cirkevnej provincii, kde podrobne mapuje najmä úsilie súkmeňovcov pri formovaní našej kľúčovej duchovnej i politickej idey nielen v USA a Kanade, ale aj v Európe. Ďalej pri vzniku Ústavu svätých Cyrila a Metoda v Ríme roku 1963, ktorá prirodzene vyústila aj do konceptu preambuly Ústavy SR. Hoci sa ozývali aj neprehliadnuteľné hlasy odporcov, ktorí nepoznali a dodnes nepoznajú najzákladnejšie smerovanie zmyslu slovenských dejín.

Rozumel logike našich dejín

S akou intenzitou sa venoval téme logiky našich dejín, nedostatočne reflektovanej dodnes, nájdeme v mnohých článkoch a vystúpeniach, ktoré v Polákovej knihe podrobne zaznamenáva jeho bibliografia. Popri ďalších historikoch a filozofoch exilu, domáci intelektuáli v téme len v porovnaní so susedmi neustále takmer neuveriteľne zaostávajú. Azda to čoskoro vyústi do široko antologicky koncipovaných výberov textov, ktoré Slováci v zahraničí publikovali. Pomohli by v orientácii neraz zmätenej mládeži, ale aj pedagógom i politikom a intelektuálom vôbec. Aby podstatne hlbšie, objektívnejšie a ucelenejšie dokázali zhodnotiť vývin našich dejín i hľadanie optimálnych ciest do budúcnosti pre celú našu spoločnosť. Kružliak o tom v Deklarácii, ktorou sa prihlásil k činnosti v SKS, píše: „Zmyslom slovenských dejín je zápas o národnú slobodu a sebaurčenie. Slováci vo svete považujú si za mravnú povinnosť zjednotiť sa za prirodzené práva slovenského národa, za jeho úplnú slobodu a samostatné určovanie svojich osudov a pokladajú si za svoju povinnosť a poslanie podať svetu pravdivý obraz o živote a snahách slovenského národa po slobodnom živote.“

Polák v nie rozsiahlej biografii dostatočne dokladá, že Kružliak bol častokrát pri tom, keď sa bolo treba dáko vymaniť „z našich dejinných ohrození“, nielen schopnosťou jeho politickej a historickej reflexie, ale aj individuálnymi aktivitami, keď často mnohým hrozilo nielen väzenie ale aj smrť. Veď ktovie ako by skončil potom, čo mu vyšetrovatelia vybili zuby a zničili obličky, ak by včas neušiel za hranice. Vtedy porazení komunisti a ich stúpenci mu nemohli zabudnúť, že sa výrazným spôsobom podieľal na triumfe Demokratickej strany vo voľbách roku 1946.

V pookupačnom šoku z roku 1968 začal vydávať v exile Horizont, s ktorým vydržal ako autor väčšiny článkov 21 rokov. Až do konca roka 1992. Platforma vysielača Slobodnej Európy mu nestačila. Mohol síce hovoriť a vysielat v slovenčine, ale vytvoriť samostatné slovenské oddelenie mu Američania nedovolili. Na rozdiel od Hlasu Ameriky. Emigráciu nevnímal ako jeho priateľ a významný politik Staško ako strašnú. Možno aj preto, že popri mnohých ďalších aktivitách, Horizontom nadväzoval na reformný Kultúrny život zo šesťdesiatych rokov, ktorý doma zakázali. Veril, že články odtiaľ dokazujú, ako blízko si stáli slovenský domov a slovenský exil. Aspoň v koncepte ľudskosti a slobody, ako aj samostatného a demokratického postavenia Slovenska v rodine európskych národov.

Viliam Jablonický

Špiónom bez vlastnej vôle

Pokračovanie z 1. strany

Z osemdesiat kíl schudol na štyridsať. A ja som mu povedala - konečne, aby ťa niekto ľúbil (hlas sa jej zachvel). A pokračovali sme randením až sme sa vzali.

Hlavu do železa. To mu ju nejako obručou sťahovali?

Presne tak.

Vydať sa za politického väzňa v 50. rokoch bolo doslova hrdinstvom. Zrejme to poznačilo aj váš spoločný život? Ale najskôr by sme si mali povedať, prečo ho Štátna bezpečnosť zaistila?

O svojom utrpení napísal spomienky, ktoré vyšli v knižke Otvorené oči. Dobré, že tak urobil, lebo zanechal svedectvo o tom, ako sa totalitný režim správal k ľuďom. Dušan mal skončených päť semestrov, keď v juhoslovanskom prístave Bezdane niekto vyprovokoval stávkou. Plavili sa po všetkých štátoch Balkánu i Sovietskeho zväzu, takže ktosi povedal, či niekde nie sú sovietske alebo iné vojenské vo väčšom zoskúpení. Vraj aké majú zbrane a výstroj. Dušan spomínal, že sa nikdy o takúto veci nezaujímal a nevedel odpovedať na podobné otázky. Ale o tejto stávke povedal svojmu spolužiakovi Metodovi Trgoví, ktorý to hneď po príchode do Česko-Slovenska ohlásil Štátnej bezpečnosti.

A tá ho zrejme hneď aj zaistila?

Veronika Gregorová

Foto Eva Zelenayová

Áno, prišli po neho 16. novembra 1951 ráno o štvrtej hodine. Spal, keď ho prepadli, bránil sa. A to nemal robiť, lebo ho zbili do bezvedomia. Prebral sa až v cele. Aj potom ho mlátili pelendrekom a vyhrážali sa mu, že ak bude kričať prídu zas. Po troch dňoch dostal prvú šálku kávy s chlebom.

Súd sa konal koncom marca 1952. Aké bolo jeho rozhodnutie?

Súdil ho bývalý Štátny súd v Bratislave, ktorému predsedal Ľudovít Petráš. Na cele v súdnej väzbe boli traja a navzájom sa zverili, čo komu „prišli“. Odporúčali mu, ak dostane spodnú hranicu trestu podľa § 86 – špiónaž, ktorý sa trestal od desať

rokov až po trest smrti, aby sa neodvolával. V tom čase už boli známe skúsenosti, keď po odvolaní sa dostali odsúdení trest smrti. Takže, keď ho súd odsúdil na osem rokov odňatia slobody, päť rokov straty občianskych práv a na pokutu 10 000 korún, neodvolal sa. Napokon aj jeho obhajca ex offio žiadal pre neho prísny, ale spravodlivý trest.

Koľko rokov reálne bol vo väzení a kde?

V Jáchymove a odsedel si štyri roky, deväť mesiacov a päť dní. Dostal amnestiu, ale nie na stratu občianskych práv. Vtedy som to veľmi intenzívne prežívala. Keď som sa mala vydávať zavolať ma riaditeľ Sloveny, kde som bola zamestnaná a varoval ma: „Veronika ak sa nemusíš vydávať, neber si ho. On je protištátny živel“, doslova mi povedal. Mňa to trochu urazilo a povedala som: „Je živel? Čo komu urobil? Nikomu nič neukradol, nikoho nezabil, na nikoho krivé slovo nepovedal, prečo by som si ho nemala brať? On si to za-slúži. Nevedela som, že terajší štát takto môže mučiť ľudí.“ A riaditeľ len poznamenal, robte ako viete. A keď manžel robil v Trinci, išla som za ním, či by ho nevzal robiť do Sloveny. Zadíval sa na mňa a vraví mi: „Čo som vám povedal?“ A ja jemu: „Je to dobrý muž, stará sa o rodinu, dobre vychádzame a ja ho ľúbim, lebo si veľa vytrpel. Ja mu musím byť ná-pomocná.“ Riaditeľ sa zamyslel a povedal, „keď mi to takto rozprávate, pokúsím sa ho zobrať do podniku“. Aj ho zamestnal.

Po návrate z väzenia mal manžel problémy zamestnať sa?

Pravdaže. Odbor pracovných síl ONV v Čadci mu po troch mesiacoch našiel miesto v uránových baniach na Slávkovsku. Znova robil to isté ako v Jáchymove, len už na slobode. Už ho pred nástupom do práce neuväzovali do oceľového lana, ale stále bol pod dohľadom ŠtB.

A rodinu nechali na pokoji?

Ale kdeže. Pred uplynutím

Jáchymovská partia, zľava Dušan Gregor, Ing. dr. Ján Kovačovský a Jozef Panáč.

Foto archív

Manželia Gregorovci. Foto archív

päťročného trestu straty občianskych práv mu prezident zostávajúci trest odpustil, ale dostal povolávací rozkaz na dvojročnú vojenskú základnú službu. Ibaže my sme už mali dve deti a ja som dostávala 150 korún mesačnej podpory. A ako odišiel na vojnu, chodili za mnou na vrátnicu každý týždeň eštebáci a vypytovali sa, kde sa nachádza, s kým chodí, či niekomu nepíše. Niektorí kolegovia vedeli, že som sa vydala za politického väzňa, ale nie všetci. Vypytovali sa, čo sú to za ľudia, prečo za mnou chodia. A keby len to. V noci, jednásť hodín a oni mi búchajú na dvere. Otvorím a dvaja. Vošli dnu, poobzerali si, kde čo máme, pootvárali skrine, všetko z nich povytahovali, zobudili deti... potom plakali. Pýtala som sa ich, čo to robia, čo hľadajú, že oni vedia, na čo prišli.

Keď prišli aj sa nejako predstavili?

Ja som vedela, kto sú. Veď to boli tí istí, čo za mnou chodili na vrátnicu. To bolo hrozné. Deti boli malé, obidve v jaslách. Stávalo sa, že aj dva týždne som bola s nimi doma, keď boli choré. Schudla som na 46 kíl. Riaditeľ mi umožnil chodiť do roboty na siedmu, trochu mi to pomohlo. Ale mladšieho syna som chodila kojiť do podnikových jaslíček.

Koľko bola vtedy materská dovolenka?

Tri mesiace. Môj muž sa na vojne

vzbúrili. Odmietol prisahať. Nevedel sa zmieriť s tým, že my, v Čadci, nemáme z čoho žiť, že ja sa sama trápim s malými deťmi. Našťastie si ho zavolať na pohovor nejaký empatický nadporučík a keď mu vyrozprával svoj životný príbeh poradil mu, aby manželka napísala žiadosť o prešetrenie jeho prípadu a to pomohlo. Poslali ho na trvalú dovolenku a v roku 1963 ho Najvyšší súd v Prahe rehabilitoval. V rozsudku sa dokonca uvádzalo, že čin, ktorý spáchal, nie je trestným činom. Odškodné za všetky tie roky utrpenia mu súd priznal vo výške 20100 korún. Napokon dostal 37 tisíc. A v liste, v ktorom mu oznamovali výsledok, mu minister spravodlivosti napísal, že „kdyby ste boli na slobode, tak toľko neušetrite“.

Cynické.

Veď jemu vo väzení sťahovali peniaze aj za stravu, za ubytovanie, ako keby bol na dovolenke a on doloval urán.

Ako sa vaša rodina stavala k výberu manžela?

Moji rodičia mi do života nezasaňovali. Mama dostávala 120 korúnový dôchodok a otec tiež nikde nepracoval. Už keď som chcela študovať po skončení meštianky, mohla som ísť len tam, kde to bolo zadarmo. V Slovine sme dostali aj nejaké oblečenie, bývali sme v internáte. Učila som sa dobre, vybrali ma a ešte jednu kamarátku zo Žiliny na štúdium do Liberca. Ale mama mi povedala,

devečka moja zlatá, ja ti nemám čo dať. Nemám peniaze, choď a zarob si. Tak som sa zamestnala v Slovine a zoznámila som sa s mojím nastávajúcim. Ako som povedala, na zábate.

Bol manžel po roku 1989 politicky aktívny?

A ešte ako. Na okresnom úrade organizoval okrúhle stoly, zakladal organizáciu politických väzňov v Ilave a Čadci. Nebola som tým veľmi nadšená, lebo nikdy sme nemali peňazí nazvyš.

Pomáhala vám manželova rodina?

Oni to veľmi ťažko niesli, odvrátili sa od neho.

Hanbili sa za neho?

Asi hej.

Poznáam aj také rodiny politických väzňov, ktoré nevedia odpustiť príbuzným, ktorí im pokazili život. Ale vy ste si sama vybrali za životného partnera politického väzňa.

Presne tak, ale vtedy človek nevie, čo ho čaká.

Kedy zomrel?

V decembri 2001. Vo februári by sa bol dožil sedemdesiatky. Choroba ho však trápila osem mesiacov, už chcel zomrieť.

A vy ste prevzali štafetu v organizácii politických väzňov.

Manžel si to zaslúžil.

Eva Zelenayová

Veronika Gregorová

Foto Eva Zelenayová

Nechceme násilie na nijakom človeku

Do redakcie sme dostali viacero otazok týkajúcich sa Istanbulského dohovoru. Čo to je?

Štáty Rady Európy a ďalší signatári sa v Istanbule 11. mája 2011 dohodli na *Dohovore Rady Európy o predchádzaní násilí na ženách a domácomu násilíu a o boji proti nemu*. Tento dohovor vzhľadom na to, že bol podpísaný v Istanbule dostal skrátený názov **Istanbulský dohovor**. Za Slovensko ho podpísala vtedajšia ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská. Dohovor však podlieha ratifikácii v parlamente a zatiaľ Slovensko tak neurobilo.

Istanbulský dohovor má niekoľko desiatok článkov a už v preambule sa zmieňuje o odporúčaní Rady Európy (2007) 17 o štandardoch a mechanizmoch rodovej rovnosti. Dohovor odsudzuje všetky formy násilia na ženách a domáceho násilia, ale celý text sa opiera o rodovú podmienenosť. Dokonca aj žiadosti o azyl. A práve preto sa voči nemu zdvihla vlna kritiky. Napríklad v časti prevencia je uvedené: „Zmluvné strany prijímú opatrenia na účel podpory zmien v spoločenských a kultúrnych modeloch správania sa žien a mužov s cieľom odstrániť predsudky, zvyky, tradície a všetky ostatné zvyklosti, ktoré sú založené na myšlienke podradenosti žien alebo na stereotypných rolách žien a mužov.“ Ibaže stereotypné role žien a mužov sú výsledkom ich biologického nastavenia. Istanbulský dohovor teda popiera prirodzenú funkciu žien a mužov.

Dohovor v článku o vzdelávaní dokonca hovorí: „Zmluvné strany prijímú, ak je to primerané, potrebné kroky na to, aby sa do oficiálnych študijných plánov na všetkých stupňoch vzdelávania začlenili študijné materiály týkajúce sa problematiky rovnoprávnosti mužov a žien, nestereotypných rodových rolí...“ a hoci dohovor nie je ešte pre Slovenskú republiku záväzný, už niektoré odporúčania rezort školstva aplikoval. Zaviedol Hupsov šlabikár, ktorý už nepracuje s tradičnou rodinou.

Nebezpečné GREVIO

Dokument navyše zavádza monitorovací mechanizmus na vykonávanie dohovoru. Ten pozostáva zo skupiny 10-15 expertov (GREVIO), ktorých volí Výbor zmluvných strán spomedzi kandidátov nominovaných zmluvnými stranami na obdobie štyroch rokov. Keďže GREVIO môže prijať informácie od mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti, nie je vylúčené, že sa budú angažovať predovšetkým tie, ktoré zastupujú príslušníkov rozličných menšín. Napríklad LGBTI. A vzhľadom na to, že GREVIO je nadnárodná skupina expertov, požívajúca široké výsady, dá sa predpokladať, že si bude vynucovať plnenie Istanbulského dohovoru práve v tých častiach, ktoré sa týkajú rodovej rovnosti, lebo tá zatiaľ nie je v takom širokom zábere, ako to navrhovatelia Dohovoru predpokladali, v slovenskom právnom poriadku implantovaná.

Dohovor v polovici júna minulého roku za Európsku komisiu podpísala eurokomisárka pre spravodlivosť, spotrebiteľov a rodovú rovnosť Věra Jourová a v mene maltského predsedníctva v Rade EÚ Joseph Filletti. **Istanbulský dohovor je najrozsiahlejšia i najkontroverznejšia medzinárodná zmluva, ktorú dosiaľ ratifikovalo 23 krajín sveta vrátane 14 členských štátov EÚ. Polovica členských krajín EÚ dohovor neratifikovala, ani Slovenská republika.**

V septembri 2016 avizoval minister práce, sociálnych vecí a ro-

diny Ján Richter, že Slovensko dohovor ratifikuje do konca roka. Nestalo sa a ani termín do konca júna 2017 nebol reálny. Mimovládna organizácia Možnosť voľby považuje oficiálny podpis EÚ pod Istanbulským dohovorom za úspech, ktorý by mohol popohnať aj Slovensko. Štatutárna zástupkyňa organizácie Adriana Mesochoritsová v tejto súvislosti povedala, že „ratifikácia a následná implementácia dohovoru bude mať za následok, že krajiny začnú systematicky pracovať na odstránení násilia a nastavia konkrétne opatrenia“.

Menej optimisticky sa k Istanbulskému dohovoru v Európskom parlamente vyjadril europoslanec Branislav Škripek. Podľa neho dohovor nenaplnia svoj účel, zavádza kontroverznú definíciu rodu ako sociálneho konštruktú bez akéhokoľvek vzťahu ku skutočnému biologickému pohlaviu. Tvrdí, že dohovor stigmatizuje manželstvo, výsledkom čoho môže byť narušené právo rodičov vychovávať a vzdelávať svoje deti vo vlastnom morálnom a náboženskom presvedčení. Vyzval europoslancov, aby toto právo bolo absolútne rešpektované. Poukázal pritom na vznešené heslo EÚ - zjednotení v rozmanitosti, čo, žiaľ, v dohovore absolútne absentuje. Tiež pripomenul, že konzervatívni voliči v EÚ sú dohovorom znechutení a členské štáty únie nie sú povinné ho ratifikovať.

Biskupi proti ratifikácii

Pred rokom mal na plenárnom zasadnutí Konferencie biskupov Slovenska, na ktorom bol prítomný aj vtedajší premiér Robert Fico, príhovor predseda KBS Mons. Stanislav Zvolenský. Arcibiskup upriamil pozornosť aj na otázku, čo to vlastne znamená byť Európanom a zdôraznil, že „liberálne demokracie na Západe nie sú vo všetkom automaticky 'normou', ktorej sme povinní sa prispôbiť“. Podpis EÚ pod Istanbulským dohovorom označil za modelový príklad, „ako by integrácia nemala vyzeráť. Nátlak na členské krajiny, ktoré ho ešte neratifikovali, považujeme za nepripustný. Naopak, domnievame sa, že Slovenská republika by mala zvážiť právne kroky, aby sme sa jeho ratifikáciou vôbec nemuseli zaoberať“.

V polovici júna minulého roku usporiadala vtedajšia ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská k problematike Istanbulského dohovoru okrúhly stôl. Jedným z účastníkov bol aj Patrik Daniška, predseda občianskeho združenia Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku. Po skončení diskusie konštatoval, že „odpor proti dohovoru má principiálny charakter a čas ukazuje, že pojmy ako gender a odstraňovanie rodových stereotypov naberajú ustavične nové významy, neprijateľné pre veľkú časť verejnosti“.

Istanbulský dohovor zaktivizoval na Slovensku mnohé občianske združenia i jednotlivcov. Vytvorili veľmi efektívny projekt Slovenský dohovor za rodinu, ktorého cieľom je: **Zastavme zlo z Istanbulu**. Pridal sa charizmatiký kňaz Marián Kuffa a od novembra 2017 organizujú piatkové ružencové sviečkové pochody v dekanátnych farnostiach. Konajú sa po sv. omši, na ktorej nechýba príhovor Mariána Kuffu. Prvý pochod sa uskutočnil v prešovskej Konkatedrále sv. Mikuláša 11. novembra minulého roku. Na konci pochodu sa zvyčajne číta vyhlásenie Slovenského dohovoru za rodinu. Organizátori si kladú za cieľ, aby Slovenská republika stiahla podpis pod Istanbulským dohovorom. Kým to nedosiahnu, budú v pochodoch pokračovať.

Eva Zelenayová

Osmičková autonómia bez záujmu

Pokračovanie z 8. strany

Do oboch procesov vmontovali aj dvoch duchovných. V Bystrici súdili pátra Leonarda Sliachana a v Bratislave kňaza Alberta Hederu. Vyšetrovateľmi vycvičení gardisti v snahe zachrániť si kožu oboch obviňovali, že práve oni a ich cirkevní nadriadení svojou duchovnou službou v oddieloch POHG sú vlastne zodpovední za masové vraždenie. Napriek splneniu pripraveného scenára nik spomedzi obžalovaných nebol oslobodený, súd im vymeral tresty od 14 do 25 rokov.

Netušili o svojich činoch

Ak sa vôbec niektorí z obvinených na nátlak Nemcov aj zúčastnil exekúcie, porušil nariadenie hlavného veliteľa Hlinkovej gardy Otomara Kubalu, ktorý rozkazom zakázal všetkým príslušníkom ozbrojených formácií už len fyzickú prítomnosť na popravách a nieto ich ešte aj vykonávať. Trinásť rokov po vojne už bolo ľahko možné členom POHG prišŕť aj to,

o čom vôbec netušili. Súdne pojednávanie bolo sprevádzané obrovskou mediálnou kampaňou. Nechýbali ani rezolúcie rozhorčených pracujúcich požadujúcich najtvrdšie tresty. Noviny zaplňali články odsudzujúce Slovenský štát, jeho klérofašistický režim, Katolícku cirkev, Vatikán, amerických imperialistov a západonemeckých revanšistických nacistov a robili ich spoluzodpovedných za masové represálie. Procesy predstavovali iba dramatickú predohru toho, čo sa následne dialo.

Začal sa pohon na slovenskú inteligenciu, ktorá vlastne predstavovala akési hniezdo ľudáctva a buržoázneho nacionalizmu. Asi tri tisíc jej príslušníkov poslali narýchlo zvolané previerkové komisie od písacích stolov, z laboratórií, projekčných kancelárií do výroby a k lopate. Rozsah týchto perzekúcií sa dodnes do všetkých dôsledkov neobjasnil. Nasledovali ďalšie represálie proti slovenským nacionalistickým a ľudáckym živlom ohrozujúcim jednotu československého pracujúceho ľudu.

Pozatýkali členov Karvašovej skupiny a potrestali väzením od 5 do 17 rokov. Najviac dostal niekdajší guvernér Slovenskej národnej banky Imrich Karvaš. Podmienečne prepusteného osemdesiatročného biskupa Jána Vojtaššáka opäť vzali do väzby. Rozbehli sa aj súdne konania s kulakmi a notorickými neplničmi kontingentov.

Dodnes sa mnohí naši historici a publicisti krčovitito pridržiavajú toho, čo vyprodukoval bratislavský a bystrický proces s príslušníkmi POHG. Bola to však z veľkej časti rovnaká súdna fraška ako pojednávanie so Slánskym a spol. či so slovenskými buržoáznymi nacionalistami. Zrejme sa pridržiavajú direktívy pléna ÚV KSS z roku 1958 určenej vedeckému frontu: „Úlohou vedeckých pracovníkov je, aby do všetkých dôsledkov preskúmali a pred našim pracujúcim ľudom odhalili pravú tvár nemravného ľudáckeho klérofašizmu, aby ukázali na fašistické korene tzv. slovenského štátu.“

Ivan Mrva

Človek viery a práce

Pokračovanie zo 7. strany

Nuž, bol to napríklad práve Peter Pázmaň z rodu Poznanovcov, čo založil Trnavskú univerzitu. Nie div, že práve prof. Šimončíč je tvorcom projektu monografie Dejiny Trnavskej univerzity 1635-1777, 1992-2010.

Krach komunistického režimu v Česko-Slovensku v novembri 1989 otvoril aj pre prof. Šimončíča nové možnosti uplatnenia. Konečne sa mu naskytla možnosť študijného pobytu vo vatikán-

ských archívoch. Plodom tohto študijného pobytu boli okrem iného aj nové poznatky z centrálnych archívov reholí, najmä jezuitskej, ktorými prispel k vydaniu Dejín Spoločnosti Ježišovej na Slovensku v Kanade. Patril totiž k tej skupine jezuitských nadšencov, čo dokázali v komunistickej totalite pripravovať tieto dejiny.

V novom demokratickom prostredí sa mu naskytla konečne príležitosť pedagogicky pôsobiť na univerzite. Preto sa

roku 1994 habilitoval na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a univerzitným profesorom sa stal v roku 1998. Stal sa vedúcim katedry histórie na FF Trnavskej univerzity, ktorú viedol do roku 2006. Pričinil sa o založenie Ústavu dejín Trnavskej univerzity v roku 2002 a stal sa jeho prvým riaditeľom. Táto skutočnosť umožnila seriózny historický výskum, ktorý vyústil do publikácie dejín tejto univerzity.

Pri príležitosti 14. výročia vzniku SR mu prezident Ivan Gašparovič udelil Pribinov kríž III. triedy za zásluhy v oblasti archívnictva a histórie.

Emil Vontorčík

Sme vôbec doma?

Dňa 22. mája 2018 som sa definitívne presvedčil, že tých, čo sme krátkodobo poverili vedením nášho štátu, to nerobia dobre, robia to proti nám. Riadne a dlhodobo pripravovaná historická prednáška PhDr. Martina Lacka, PhD. a Ing. Martina Hagaru, predsedu pobočky PV ZPKO v Prievidzi, sa nemohla konať v Dome kultúry v Novákoch, lebo primátor mesta na poslednú chvíľu (zrejme na niekoho prianie) nedal k dispozícii pripravované priestory a prednáška sa konala v nevyhovujúcich priestoroch miestneho pohostinstva.

Naši predstavitelia si neprajú, aby sa slovenskí občania dozvedeli svoju históriu od na to vzdelaných ľudí, ale stačí im, aby ľuďom podstrčili informácie postačujúce na zvolenie strán (nie ľudí) na dobu štyroch rokov. Strany s najviac hlasmi naďalej bojujú v parlamente, rozdeľujú našu priazeň tým stranám, ktoré budú s nimi vládnuť a my, voliči, zostávame na konci ich záujmu. To sa musí zmeniť! Vyzývam vás, aby sme v najbližších a všetkých ďalších voľbách volili proslovenské osobnosti, ktoré vrátia Slovensko na územie zvrchovanej a samostatne sa rozhodujúcej krajiny – štátu Slovensko.

Ing. Daniel Kiaba, Nováky

STALO SA

3. júna 1950 komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

3. – 4. júna 1976 sa v Brne konal celoštátny zjazd kňazov, ktorí vstúpili do vládnej organizácie Pacem in terris.

4. júna 1920 bola v Trianone podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska. Táto medzinárodná zmluva vstúpila do platnosti 26. júla 1921.

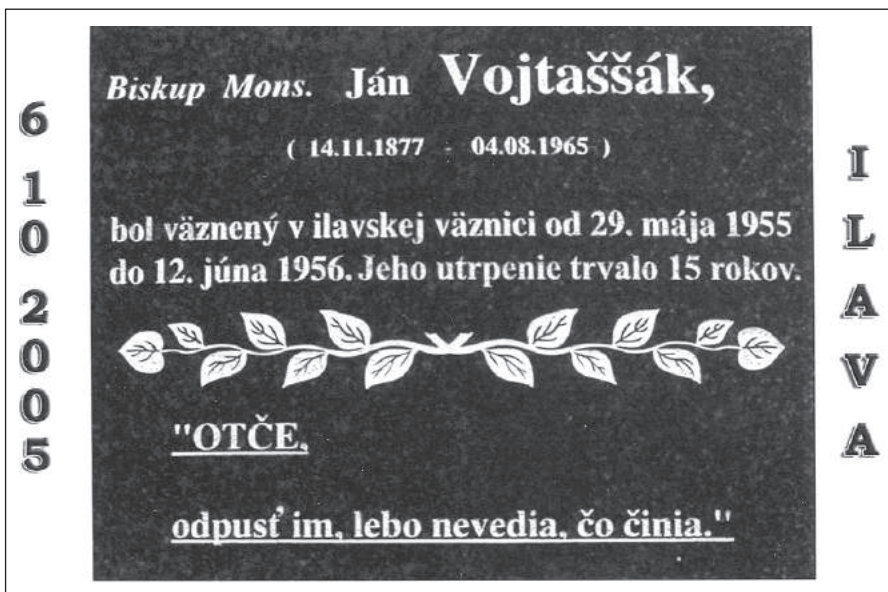
6. – 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov.

8. – 9. júna 1990 sa na Slovensku konali prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

9. júna 1972 zomrel rožňavský biskup Dr. Róbert Pobožný. Na Slovensku to bol posledný diecézny biskup ustanovený podľa noriem cirkevného práva.

10. júna 1949 sa z iniciatívy osobitnej šesťčlennej komisie ÚV KSČ zišiel v Obecnom dome v Prahe zakladajúci zjazd tzv. Katolíckej akcie. Zúčastnilo sa na ňom asi 65 – 70 českých a slovenských „vlastenec-kých kňazov“ (teda sotva 1 % z celkového počtu kňazov) a nezistený počet laikov.

12. júna 1988 bol Mons. Ján Sokol vysvätený za biskupa. Česko-slovenské štátné dráhy (ČSD) fingovanou chybou na lokomotíve sa postarali, aby osobný vlak z Bratislavy do Trnavy s mnohými veriacimi dorazil

do Trnavy takmer s hodinovým meškáním. Železnice samozrejme na pokyn zhora postupovali podobne ako roku 1949, keď v Trnave svätili biskupov Ambróza Lazíka a Róberta Pobožného. V deň ich vysviacky (14.8.) osobné vlaky ani rýchliky v Trnave nezastavovali.

14. júna 1946 vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

16. júna 1919 maďarskí bolševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-bolševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili hrozných násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých bolševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“. **Viac na 8. strane.**

19. – 21. júna 1970 sa v New Yorku konalo zakladajúce zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov (SKS), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia všetkých dôležitých organizácií Slovákov v zahraničí. Cieľom tejto novej strešnej organizácie bolo napomáhať túžbe slovenského národa po rovnoprávnosti s ostatnými slobod-

nými národmi sveta a reprezentovať vo svete Slovákov, tlmočiac ich túžby, ideály a nádeje na sebaurčenie slovenského národa. Za prvého predsedu SKS bol zvolený slovenský podnikateľ Štefan B. Roman z Kanady.

20. júna 1949 komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevynímajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

22. júna 1941 všetky vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpútali druhú svetovú vojnu.

27. júna 1968 po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Česko-Slovensku právne zrušené, vrátilo sa na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

30. júna 1919 maďarské bolševické vojsko na príkaz predstaviteľov Dohody sa začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

PRIPOMÍNAME SI

PV júni si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a sympatizantov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

50 rokov

Katarína Letková, Ružomberok
23.6.1968

55 rokov

Ing. Ján Šalapka, Ružomberok 2.6.1963
Peter Svoren, Bratislava 1.6.1963

60 rokov

Pavol Hošták, Nová Dubnica 14.6.1958

65 rokov

Božena Čechová, Pezinok 18.6.1953

70 rokov

Alžbeta Loudová, Nitra 18.6.1948

80 rokov

Karol Komenda, Žiar nad Hronom
6.6.1938

81 rokov

Štefánia Krajčiová, Nemšová 20.6.1937
Pavel Izakovič, Leopoldov 28.6.1937
Anna Čizmáriková, Humenné 17.6.1937

82 rokov

Ing. Alžbeta Čučiaková,
Kysucké Nové Mesto 24.6.1936
Mária Tkáčiková, Heľpa 21.6.1936

83 rokov

Ida Nayová, Pezinok 15.6.1935
Vladimír Wilweber, Banská Bystrica
18.6.1935

84 rokov

Anna Gavalová, Humenné 17.6.1934

Ján Martinec, Môlča 27.6.1934

85 rokov

Emerencia Walnerová, Špačince
12.6.1933
Robert Kraushuber, Hlohovec 10.6.1933
Anna Očenášová, Banská Bystrica
7.6.1933

86 rokov

Ľudovít Virčík, Vysoká 6.6.1932
Pavol Turčina, Žaškov 14.6.1932
Anton Tomík, Bratislava 2.6.1932

87 rokov

Miloslav Adamjak, Spišská Nová Ves
23.6.1931

88 rokov

Kveta Hrášková, Lutilla 17.6.1930
Štefan Bauman, Bratislava 28.6.1930

89 rokov

Ing. Adam Vrábel, Žilina 29.6.1929
Ján Cingel, Trenčín 8.6.1929

91 rokov

Antónia Gažáková, Dubnica nad Váhom
17.6.1927
Helena Zlatinská, Úľany nad Žitavou
14.6.1927

92 rokov

MUDr. Oľga Páleníková, Bratislava
21.6.1926

96 rokov

Mária Marónová, Bratislava 15.6.1922

97 rokov

Margita Madunická, Bratislava 9.6.1921
*Jubilantom srdečne
blahoželáme*

PRISPELI NA ČINNOSŤ

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava

10 EUR
Mária Kubačková, Bratislava 12 EUR
Martin Lacko, Modrová 280 EUR

Štefan Skladan, Hliník nad Hronom 20 EUR
Vladimír Greguš, Banská Štiavnica 20 EUR

Marián Lacko, Žilina-Budatín 20 EUR
Ján Selecký, Bratislava 10 EUR
Anna Polačková, Bratislava 10 EUR

Ing. Jozef Dečo, Bratislava 8 EUR
Janka Tamaškovíčová, Bratislava 10 EUR
Mária Hatalová, Bratislava 10 EUR

Pavel a Františka Hlubíkovci 4 EUR
*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie*

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku nedožitých 88 rokov, 20. apríla 2018, zomrel **Otto WALNER** zo Špačinciev, dlhoročný člen RP PV ZPKO v Trnave. Posledná rozlúčka sa konala 24. apríla 2018 na cintoríne v Špačinciach.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

● **Malé knižkupectvo Svojet** v bratislavskej Liga pasáží ponúka knihy, ktoré inde nekúpíte. Historickú, vlasteneckú literatúru bez politickej korektnosti, zborníky, kalendáre a časopisy vrátane Svedectva. Otváracie hodiny v pondelok až štvrtok sú od 10.00 do 13.00 a od 13.30 do 16.30, vo štvrtok do 17.30 hod. V piatok od 9.00 do 13.00 a od 13.30 do 14.30 hod. Informácie na 0903 946 718.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciam na Vás s prosbou, vyhladať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopi-

su. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, BIC: LUBASKBX, alebo sa kontaktujte na tel. číslach 0902 199 429 a 0905 737 790.**

Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

■ Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 13.00 hod.**

Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľujú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

Otvorené oči: Spomienky politických väzňov DUŠAN GREGOR, Čadca - úryvok

Prvý raz v živote som sfáral do šachty. Kvapkajúca voda, praštiace stojky, skazený vzduch a — strach. Starší spoluväzni mi hneď ukázali, ako sa má „fédrovať“. Hornina je totiž v Jáchymove príliš ťažká a nik ju nedokáže dlho hádzať. Po vyfédrovaní bolo treba navrátať a odstreliť pre budúcu šichtu, ďalej bolo treba predĺžiť koľajnice, lutne i vzduch a vodné potrubie. Kto si vie predstaviť, koľko to bolo práce, dobre vie, že novoprišlý väzeň v žiadnom prípade nemohol splniť ani polovicu normy. Za nesplnenie bol trest. Postihy — na strave, práca na lágri, korekcia. „Korekcia“ bola zvláštnym, tyranským druhom trestu. Bola to betónová jama, podobná žumpe, hlboká 3,5 metra a široká 3 x 3 metra. Väzňa do nej za trest hodili bez jedla a vody. Len málokto v nej vydržal viac ako štyri dni...

Jedlo sme si museli zaslúžiť prácou. Kto nevládal pracovať, musel zomrieť...

V januári 1953, v rámci presunu z lágru na láger ma presunuli na láger Rovnosť. Každého nového väzňa musel predstaviť táborák menom Rozehnal veliteľovi lágru J. Dvořákovi, ktorého volali Paleček. Keď prišiel rad na mňa práve čítal moje sprievodné listiny a pohrával sa so zväzkom kľúčov. Nečakajúc na mňa sa ma rovno spýtal: — Tak, jak pak je v Jugoslávii?

Nerozvážne som mu odpovedal: — Keby sme sa my tak mali, môžeme si gratulovať. (Vtedy naše „Judovo-demokratické“ zriadenie volalo Tita krvavým katom.)

Hodil do mňa kľúče a rozkázal: Rozehnal... 24!

Zlakol som sa, že dostanem 24 palíc a v duchu som odhadoval, koľko vydržím... Žiadne palice som však nedostal.

Táborák — kápo sa mi kázal vyzliecť a bosého a polonahého, len v gatiach ma odviedol do strelného pásma. Pamätám sa, že som vydržal asi osem hodín. Potom som zaspal — teda zamrzol. Spoluväzni tvrdili, že som tam tých 24 hodín skutočne bol. A opäť to boli spoluväzni, ktorí mi snehom treli celé telo a tak ma navrátili do života. Na druhý či tretí deň som už fáral bez ohľadu na vysokú horúčku. Opäť som nesplnil normu a putoval do korekcie.

Potom ma opäť poslali na Svatopluk. Vzhľadom na starostlivú opateru spoluväzňov som sa vystrábil z nejhoršieho, ale čoskoro som utrpel úraz, po ktorom ma preradili pracovať do pumpárne. To bola práca iba pre ľudí po úraze, alebo pre bomzákov.

V pumpárni sa schádzali spoluväzni pred šichtou i po šichte a veľa sa tam hovorilo. Na každom lágri boli väzni rôznych národov — Česi, Slováci, Nemci, ale aj iní, pričom každá národnosť sa aj v týchto podmienkach hlásila k sebe.